ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
_____Володимир ЯСЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПОДАТКОВА СИСТЕМА»

Галузь знань 07 Управління та адміністрування / D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок / D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*
Статус дисципліни – *обов'язкова.*
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Івано-Франківськ, 2026

Розробник:

ЦЮЦЯК Ігор Любомирович – спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з бізнесу та управління
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.
Голова циклової комісії **Андрій ЦЮЦЯК**

Схвалено методичною радою
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.
Голова методичної ради **Олег КЛІЩ**

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів освіти базових знань про податкову систему України, особливості оподаткування юридичних та фізичних осіб, а також практичних навичок щодо обчислення та сплати загальнодержавних й місцевих податків і зборів.

Предмет навчальної дисципліни – податки та збори, що справляються з юридичних і фізичних осіб, їхні види, а також механізми нарахування й сплати відповідно до вимог чинного податкового законодавства України.

Завдання: вивчення основ побудови податкової системи України; опанування методики обчислення та сплати прямих і непрямих податків відповідно до чинного податкового законодавства; формування навичок аналізу податкового законодавства та його практичного застосування; набуття практичних умінь щодо обчислення податків і зборів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1) основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують оподаткування юридичних та фізичних осіб;
2) місце податкової системи в загальній системі знань і її значення в інформаційному забезпеченні користувачів;
3) теоретичні основи оподаткування, зокрема тлумачення основних категорій, економічну сутність, ознаки та функції податків, зміст елементів податкової системи, а також склад загальнодержавних і місцевих податків і зборів;
4) порядок нарахування та сплати загальнодержавних непрямих податків;
5) порядок нарахування та сплати загальнодержавних прямих податків;
6) порядок нарахування та сплати місцевих податків і зборів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

1) застосовувати норми податкового законодавства України, що регламентують порядок справляння податкових платежів до бюджету;
2) визначати базу оподаткування щодо загальнодержавних і місцевих податків і зборів;
3) розраховувати суми податків і обов’язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджетів різних рівнів;
4) здійснювати розрахунок єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування та застосовувати його ставки;
5) дотримуватися вимог податкового законодавства для забезпечення правомірності справляння податкових платежів до бюджету;
6) застосовувати набуті теоретичні знання з оподаткування у практичних ситуаціях;
7) розв’язувати складні задачі з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб;
8) здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності;
9) застосовувати положення спрощеної системи оподаткування.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма	Заочна форма
Курс		**3**	**3**
Семестр		**5**	**5**
Кількість кредитів ECTS (год.)		**3 (90 год.)**	**3 (90 год.)**
Аудиторні навчальні заняття, год.	лекції	**28**	**6**
	семінарські	**28**	**6**
Самостійна робота, год		**34**	**78**
Форма підсумкового контролю	залік	**залік**	**залік**

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити	Постреквізити
Вступ у спеціальність	
Основи фінансової грамотності	
Фінанси	

ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Податкова система» згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»

Результати навчання	Код та назва компетентності
РН 5 Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.	ЗК 6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
РН 6 Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв’язання професійних завдань.	ЗК 8 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
РН 9 Вміти розв’язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.	СК 2 Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнень. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.
2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.
3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.
4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися ґаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.
5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.
6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.
7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.
2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.
3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.
4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.
5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.
6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ
Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін.
ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)
Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ		
Результати навчання	**Методи навчання**	**Форми та методи оцінювання**
Освітній компонент «Податкова система»		
РН 5 Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.	Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм).	Залік. Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль.
РН 6 Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.		
РН 9 Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.		

ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 3 курсу за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» здійснюється відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університету Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

Видами діагностики та контролю знань з навчальної дисципліни є *поточний контроль, підсумковий контроль*, *оцінювання самостійної роботи*, *самоконтроль*.

Поточний контроль (в т. ч. контроль самостійної роботи та форми самоконтролю) – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною чотирибальною шкалою – «2»; «3»; «4»; «5».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 60-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані навчальної дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять (поточний контроль). Поточний контроль самостійної роботи передбачає усну відповідь, захист практичних робіт, вирішення ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Податкова система», після завершення вивчення дисципліни.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі екзамену, завданням якого є перевірка розуміння здобувачем освіти програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Усі здобувачі освіти зобов'язані до екзамену відпрацювати всі пропущені практичні заняття.

За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 25 балів і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Самоконтроль передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Податкова система» в Системі дистанційної освіти та виконанні практичних завдань, виконуючи які здобувачі фахової передвищої освіти мають можливість самостійно перевірити правильність виконання та проаналізувати неправильні результати.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 4-бальною шкалою)

Шкала в балах	***Оцінка шкали ECTS***	***Національна шкала***
90-100 балів	A	5 («відмінно»)
83-89 балів	B	4 («дуже добре»)
75-82 бали	C	4 («добре»)
67-74 бали	D	3 («задовільно»)
60-66 балів	E	3 («достатньо»)
35-59 балів	FX	2 («незадовільно»)
0-34 бали	F	2 («неприйнятно»)

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

«відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв матеріал навчальної дисципліни, глибоко й всебічно знає зміст, основні положення рекомендованої літератури, вільно володіє практичними навичками з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, демонструє логічне мислення, високий рівень творчого підходу, пропонує оригінальні ідеї та застосовує знання у вирішенні ситуаційних завдань.

«дуже добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його, володіє практичними навичками з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, активно бере участь в обговореннях, ділиться ідеями, більшість завдань виконує вчасно, допускаючи лише незначні недоліки.

«добре» – здобувач освіти володіє навчальним матеріалом і практичними інструментами, висловлює власні міркування з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, проте допускає неточності у логіці викладу чи аналізі практичного матеріалу.

«задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичні питання з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб, але відповідає непереконливо, плутає поняття, а додаткові питання викликають невпевненість або виявляють відсутність стабільних знань.

«достатньо» – здобувач освіти володіє матеріалом з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб на елементарному рівні, відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища й пов’язувати їх із майбутньою діяльністю.

«незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає визначень і майже не орієнтується в рекомендованій літературі.

«неприйнятно» – здобувач освіти взагалі не орієнтується в навчальному матеріалі, а практичні навички з порядку оподаткування юридичних та фізичних осіб не сформовані.

.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Податкова система»

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Податкова системи України. Сутність та види податків

1. Сутність і принципи функціонування податкової системи
2. Поняття та сутність податків і зборів
3. Основні та додаткові функції податків
4. Елементи системи оподаткування
5. Класифікація податків
6. Платники податків, їх права та обов'язки
7. Відповідальність платників податків

Тема 2. Податок на додану вартість

1. Платники та об'єкти оподаткування податком на додану вартість. Ставки податку на додану вартість та методи його обчислення
2. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість
3. Податкове зобов'язання з податку на додану вартість та дата його виникнення
4. Податковий кредит з податку на додану вартість та дата виникнення права на його формування
5. Сутність і порядок реєстрації податкової накладної
6. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету
7. Електронне адміністрування податку на додану вартість

Тема 3. Акцизний податок та мито

1. Сутність акцизного податку, підакцизні товари та ставки акцизного податку
2. Платники акцизного податку та об'єкт оподаткування акцизним податком
3. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України
4. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, ввезених на митну територію України
5. Порядок обчислення акцизного податку з роздрібного продажу товарів
6. Мито, його види та ставки

Тема 4. Податок на прибуток підприємств

1. Платники податку на прибуток підприємств: юридичні особи – резиденти та нерезиденти
2. Об'єкт оподаткування та ставки податку на прибуток підприємств
3. Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємств
4. Характеристика різниць, на які коригується фінансовий результат до оподаткування
5. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства

Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір

1. Платники податку на доходи фізичних осіб. Об'єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
2. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та перерахування податку до бюджету
3. Податкові соціальні пільги, порядок їх розрахунку та застосування
4. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності
5. Платники, об'єкти та база оподаткування військовим збором

Тема 6. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування

1. Платники, об'єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
2. Ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, особливості їх застосування
3. Порядок обчислення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Тема 7. Екологічний податок та рентна плата

1. Сутність та значення екологічного податку. Платники екологічного податку
2. Об'єкт, ставки та база оподаткування екологічного податку
3. Порядок обчислення екологічного податку
4. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин
5. Рентна плата за користування надрами з метою, не пов'язаною з видобуванням корисних копалин
6. Рентна плата за спеціальне використання води

Тема 8. Спрощена система оподаткування

1. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування
2. Платники, об'єкти та ставки єдиного податку для платників першої, другої та третьої груп
3. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої, другої та третьої груп
4. Платники, об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Обмеження в набутті статусу платника єдиного податку четвертої групи

Тема 9. Місцеві податки і збори

1. Загальні засади, склад та особливості нарахування місцевих податків і зборів
2. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
3. Транспортний податок
4. Плата за землю
5. Місцеві збори

2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН									
№	Назва теми	Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		всього	лекції	практичні заняття	самостійна робота	**всього**	лекції	практичні заняття	самостійна робота
1	Податкова системи України. Сутність та види податків	8	2	2	4	38	2	2	8
2	Податок на додану вартість	18	6	6	6				16
3	Акцизний податок та мито	12	4	4	4				10
4	Податок на прибуток підприємств	12	4	4	4	30	2	2	10
5	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	12	4	4	4				10
6	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	6	2	2	2				6
7	Екологічний податок та рентна плата	6	2	2	2	22	2	2	6
8	Спрощена система оподаткування	8	2	2	4				6
9	Місцеві податки і збори	8	2	2	4				6
	Всього годин на вивчення дисципліни	**90**	**28**	**28**	**34**	**90**	**6**	**6**	**78**

3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Лекція 1	Податкова системи України. Сутність та види податків	2	2
Лекція 2, 3, 4	Податок на додану вартість	6	
Лекція 5, 6	Акцизний податок та мито	4	
Лекція 7, 8	Податок на прибуток підприємств	4	2
Лекції 9, 10	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	4	
Лекція 11	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	
Лекція 12	Екологічний податок та рентна плата	2	2
Лекція 13	Спрощена система оподаткування	2	
Лекція 14	Місцеві податки і збори	2	
	Всього лекційних занять	**28**	**6**

4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Тема заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Податкова системи України. Сутність та види податків	2	2
2, 3, 4	Податок на додану вартість	6	
5, 6	Акцизний податок та мито	4	
7, 8	Податок на прибуток підприємств	4	2
9, 10	Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	4	
11	Загальнообов'язкове державне соціальне страхування	2	
12	Екологічний податок та рентна плата	2	2
13	Спрощена система оподаткування	2	
14	Місцеві податки і збори	2	
	Всього семінарських занять	**28**	**6**

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин		Рекомендовані джерела інформації
		денна форма	заочна форма	
Тема 1. Податкова системи України. Сутність та види податків	Опрацювати питання: 1. Роль податків і зборів у формуванні доходів бюджету держави 2. Переваги та недоліки прямих податків 3. Переваги та недоліки непрямих податків, їх роль у сучасній податковій системі 4. Види платників податків: фізичні особи, юридичні особи, нерезиденти 5. Реєстрація платників податків та її значення 6. Взаємодія платників податків з податковими органами	4	8	**1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13**
Тема 2. Податок на додану вартість	Опрацювати питання: 1. Порядок реєстрації платника податку на додану вартість 2. Порядок нарахування податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України 3. Податкові періоди й особливості їх застосування 4. Єдиний реєстр податкових накладних 5. Відповідальність у випадку порушення податкового законодавства у сфері податку на додану вартість 6. Порядок анулювання реєстрації платника податку на додану вартість	6	16	**1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12**

Тема 3. Акцизний податок та мито	Опрацювати питання: 1. Порядок отримання акцизних марок українськими виробниками та імпортерами 2. Правила складання та реєстрації акцизних накладних 3. Строки сплати акцизного податку імпортерами алкогольних і тютюнових виробів 4. Митна вартість товарів та методи її визначення 5. Сутність державного мита та порядок його справляння	4	10	**1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12**
Тема 4. Податок на прибуток підприємств	Опрацювати питання: 1. Особливості оподаткування прибутків нерезидентів в Україні 2. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів 3. Податкові наслідки за порушення законодавства у сфері податку на прибуток підприємств	4	10	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**
Тема 5. Податок на доходи фізичних осіб та військовий збір	Опрацювати питання: 1. Податкова знижка для фізичних осіб 2. Оподаткування пасивних доходів фізичних осіб (відсотків, дивідендів, роялті) 3. Особливості оподаткування іноземних доходів фізичних осіб 4. Порядок оподаткування доходів, отриманих від продажу рухомого та нерухомого майна 5. Особливості оподаткування спадщини	4	10	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**

Тема 6. Загальнообов' язкове державне соціальне страхування	Опрацювати питання: 1. Роль єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у формуванні соціального захисту населення 2. Терміни сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування 3. Відповідальність за порушення порядку нарахування і сплати єдиного соціального внеску	2	6	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**
Тема 7. Екологічний податок та рентна плата	Опрацювати питання: 1. Особливості адміністрування екологічного податку та рентної плати 2. Строки сплати екологічного податку і рентної плати 3. Пільги щодо сплати екологічного податку та рентної плати 4. Відповідальність за порушення вимог щодо сплати екологічного податку та рентної плати	2	6	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**
Тема 8. Спрощена система оподаткування	Опрацювати питання: 1. Переваги та недоліки застосування спрощеної системи оподаткування для суб'єктів господарювання 2. Строки сплати єдиного податку для суб'єктів господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування 3. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та зміни груп платника єдиного податку	4	6	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**

	4. Відповідальність за порушення вимог застосування спрощеної системи оподаткування			
Тема 9. Місцеві податки і збори	Опрацювати питання: 1. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів 2. Адміністрування місцевих податків і зборів податковими органами 3. Строки сплати місцевих податків і зборів 4. Відповідальність платників за порушення податкового законодавства щодо місцевих податків	4	6	**1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 12**
Всього годин самостійної роботи		**34**	**78**	

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність і принципи функціонування податкової системи
2. Роль податків і зборів у формуванні доходів бюджету держави
3. Поняття та сутність податків і зборів
4. Основні та додаткові функції податків
5. Елементи системи оподаткування
6. Класифікація податків
7. Переваги та недоліки прямих податків
8. Переваги та недоліки непрямих податків, їх роль у сучасній податковій системі
9. Види платників податків: фізичні особи, юридичні особи, нерезиденти
10. Реєстрація платників податків та її значення
11. Взаємодія платників податків з податковими органами
12. Платники податків, їх права та обов'язки
13. Відповідальність платників податків
14. Порядок реєстрації платника податку на додану вартість
15. Порядок анулювання реєстрації платника податку на додану вартість
16. Платники та об'єкти оподаткування податком на додану вартість
17. Ставки податку на додану вартість та методи його обчислення
18. Операції, які звільнені та не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість
19. Податкове зобов'язання з податку на додану вартість та дата його виникнення
20. Податковий кредит з податку на додану вартість та дата виникнення права на його формування
21. Сутність і порядок реєстрації податкової накладної
22. Єдиний реєстр податкових накладних
23. Порядок визначення суми податку на додану вартість, що підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету або відшкодуванню з бюджету
24. Електронне адміністрування податку на додану вартість
25. Порядок нарахування податку на додану вартість при ввезенні товарів на митну територію України
26. Податкові періоди й особливості їх застосування
27. Відповідальність у випадку порушення податкового законодавства у сфері податку на додану вартість
28. Сутність акцизного податку, підакцизні товари та ставки акцизного податку
29. Платники акцизного податку та об'єкт оподаткування акцизним податком
30. Порядок отримання акцизних марок українськими виробниками та імпортерами
31. Правила складання та реєстрації акцизних накладних
32. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, вироблених на митній території України

33. Порядок обчислення акцизного податку з підакцизних товарів, ввезених на митну територію України
34. Строки сплати акцизного податку імпортерами алкогольних і тютюнових виробів
35. Порядок обчислення акцизного податку з роздрібного продажу товарів
36. Мито, його види та ставки
37. Митна вартість товарів та методи її визначення
38. Сутність державного мита та порядок його справляння
39. Платники податку на прибуток підприємств: юридичні особи – резиденти та нерезиденти
40. Особливості оподаткування прибутків нерезидентів в Україні
41. Об’єкт оподаткування та ставки податку на прибуток підприємств
42. Порядок розрахунку фінансового результату до оподаткування та податку на прибуток підприємств
43. Мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів
44. Характеристика різниць, на які коригується фінансовий результат до оподаткування
45. Звільнення від оподаткування податком на прибуток підприємства
46. Податкові наслідки за порушення законодавства у сфері податку на прибуток підприємств
47. Платники податку на доходи фізичних осіб
48. Об’єкт та база оподаткування податком на доходи фізичних осіб
49. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування та перерахування податку до бюджету
50. Оподаткування пасивних доходів фізичних осіб (відсотків, дивідендів, роялті)
51. Особливості оподаткування іноземних доходів фізичних осіб
52. Порядок оподаткування доходів, отриманих від продажу рухомого та нерухомого майна
53. Особливості оподаткування спадщини
54. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності
55. Податкова знижка для фізичних осіб
56. Податкові соціальні пільги, порядок їх розрахунку та застосування
57. Платники, об’єкти та база оподаткування військовим збором
58. Роль єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування у формуванні соціального захисту населення
59. Платники, об’єкти та база оподаткування єдиним соціальним внеском на загальнообов’язкове державне соціальне страхування
60. Ставки єдиного соціального внеску, особливості їх застосування
61. Порядок обчислення єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування

62. Терміни сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування
63. Відповідальність за порушення порядку нарахування і сплати єдиного соціального внеску
64. Сутність та значення екологічного податку. Платники екологічного податку
65. Об’єкт, ставки та база оподаткування екологічного податку
66. Порядок обчислення екологічного податку
67. Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин
68. Рентна плата за користування надрами з метою, не пов’язаною з видобуванням корисних копалин
69. Рентна плата за спеціальне використання води
70. Особливості адміністрування екологічного податку та рентної плати
71. Строки сплати екологічного податку і рентної плати
72. Пільги щодо сплати екологічного податку та рентної плати
73. Відповідальність за порушення вимог щодо сплати екологічного податку та рентної плати
74. Сутність та значення спрощеної системи оподаткування
75. Переваги та недоліки застосування спрощеної системи оподаткування для суб’єктів господарювання
76. Платники, об’єкти та ставки єдиного податку для платників першої, другої та третьої груп
77. Особи, які не можуть бути платниками єдиного податку першої, другої та третьої груп
78. Платники, об’єкт та база оподаткування для платників єдиного податку четвертої групи. Обмеження в набутті статусу платника єдиного податку четвертої групи
79. Строки сплати єдиного податку для суб’єктів господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування
80. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та зміни груп платника єдиного податку
81. Відповідальність за порушення вимог застосування спрощеної системи оподаткування
82. Роль місцевих податків і зборів у формуванні доходів місцевих бюджетів
83. Адміністрування місцевих податків і зборів податковими органами
84. Загальні засади, склад та особливості нарахування місцевих податків і зборів
85. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки
86. Транспортний податок
87. Плата за землю
88. Місцеві збори
89. Строки сплати місцевих податків і зборів
90. Відповідальність платників за порушення податкового законодавства щодо місцевих податків

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Андрущенко В.Л., Осмятченко В.О., Ізмайлов Я.О., Тучак Т.В. Податкова система: навч. посіб. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 492 с.
2. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
3. Луцька Н., Цюцяк І., Цюцяк А. Оцінювання податку на додану вартість у структурі податкових надходжень. Галицький економічний вісник. Т.: ТНТУ, 2023. Том 85. № 6. С. 113–121.: https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/?art=1241
4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI зі змінами і доповненнями: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text
5. Остапенко Т.М., Кубецька О.М., Кононова І.В. та ін. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навч. посібник (у схемах) / Т. М. Остапенко, О. М. Кубецька, І. В. Кононова, Н. А. Протопопова. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 148 с.
6. Податкова система: навч. посіб. / Т. Тучак, В. Осмятченко, Я. Ізмайлов та ін., за заг. ред. д.е.н. В.Л. Андрущенка. Ірпінь: Університет ДФС України, 2020. 485 с.
7. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами і доповненнями: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text
8. Распопова, Ю. О. Оподаткування підприємств : навч. посіб. / Ю. О. Распопова, Т. В. Акімова ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2025. – 119 с. https://crust.ust.edu.ua/server/api/core/bitstreams/33b23dfb-9840-4a3c-b2c3-673f6f5b5369/content
9. Томнюк Т.Л. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
10. Цюцяк А.Л., Цюцяк І.Л., Цюцяк В.І. Цифровізація податкової системи: сучасний стан, проблеми та перспективи. Галицький економічний вісник. 2023. Том 84. № 4. С. 48-55: https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/42658
11. Цюцяк І.Л., Цюцяк А.Л., Цюцяк В.І. Податковий кредит за податком на додану вартість: сучасний стан обліку та електронне адміністрування. Економічний аналіз, 2023. Том 33. № 2. С. 230-238: https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/5679/6565657245

Додаткова література

12. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Мельничук І.В. Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). Тернопіль: ЗУНУ, 2023. – 565 с. – URI: http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48317
13. Луцька Н.І., Цюцяк А.Л., Цюцяк І.Л. Вплив цифровізації на обліково-звітний процес, оподаткування та стратегічне управління бізнесом. Moderní aspekty vědy: XLIV. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2024. str. 454. С. 40-55.

Електронні інформаційні ресурси

Інформаційною базою вивчення навчальної дисципліни «Податкова система» є:

1) законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали й рекомендації міністерств, відомств;

2) фінансово-економічні бюлетені Державної служби статистики України;

3) матеріали науково-практичних конференцій;

4) підручники та навчальні посібники на електронних носіях;

5) професійні видання України;

6) Інтернет-ресурси, зокрема:

- законодавство України – http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi;
- офіційний сайт Кабінету Міністрів України – http://www.kmu.gov.ua;
- офіційний сайт Міністерства фінансів України – http://www.minfin.gov.ua;
- офіційний сайт Державної податкової служби України – https://www.tax.gov.ua;
- офіційний сайт Державної служби статистики України – http://www.ukrstat.gov.ua;
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського – http://www.nbuv.gov.ua;
- Національна Парламентська бібліотека України – http://www.nplu.kiev.ua.